

ČEMU SLUŽI AFRIČKA ŠLJIVA

...I KAKO NAM TO MOŽE POMOĆI

mr. sc. Rafael Pejčinović, dr. Đuro Kučera

Danas u *Health&SPA* ponudi

- Utjecaj oblaka na depresiju računovodstvenih radnika
- Laboratorijske vježbe dr Gjura Kučere
- Klistiranje e-poštanskih sandučića
- Veži USB gdje ti gazda kaže – da ili ne?
- Perete li svi u ustanovi zube istom četkicom? Ne? Pa zašto onda koristite isto korisničko ime i lozinku?!
- Vaši i naši – kome smo majka a kome maćeha
- Čemu služi afrička šljiva?

UTJECAJ OBLAKA NA DEPRESIJU RAČUNOVODSTVENIH RADNIKA

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Primili smo pismo:

From: korisnik [REDACTED]

Sent: Monday, October 03, 2016 10:49 AM

To: Rafael Pejčinović <Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR>

Subject: USPORENI RAD NA ENELovim APLIKACIJAMA OD PRIJELAZA NA AZURE

Poštovani,

ovim Vas putem želimo INFORMIRATI kako je IZUZETNO USPOREN RAD (gotovo nemoguća misija za normalno poslovanje) u ENEL-ovim APLIKACIJAMA od kada smo u četvrtak 29.9.2016. prebačeni na AZURE.

U petak 30.9.2016. (prvi dan nakon prebacivanja na AZURE) ODMAH smo primijetili kako su problemi koje smo imali i u prethodnoj varijanti ISTI, odnosno JOŠ JE GORE!

IZUZETNO JE USPOREN RAD U APLIKACIJAMA (NAROČITO SE DUGO ČEKA NA GENERIRANJE IZVJEŠĆA). **PROBLEM JE ŠTO SE ČEKA NAKON SVAKOG UPISA KNJIŽENJA U APLIKACIJAMA.** Prije je bilo teško, **ALI SADA JE UŽAS!!!!?**

DANAS NAS NEPRESTANO IZBACUJE IZ APLIKACIJA.

Molimo Vas za (U)POMOĆ!

Srdačan pozdrav,
Ekipe korisnika [REDACTED], v.r.

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Zatim još jedno:

From: korisnik [REDACTED]

Sent: Monday, October 03, 2016 2:23 PM

To: Rafael Pejčinović <Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR>

Subject: Odgovor: USPORENI RAD NA ENELovim APLIKACIJAMA OD PRIJELAZA NA AZURE

Poštovani gospodine Rafael,

SLIKA U PRILOGU **sve govori** (tajna je kod MSPM...).

Idemo dalje...

Srdačan pozdrav,

Ekipa Korisnik [REDACTED], v.r.

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Sporost pristupa Internetu

- Uzroci **unutar ustanove**
 - o Ugovorena je sporija (jeftinija) veza
 - o Problemi s loše napravljenom instalacijom lokalne mreže
 - o Veliki broj korisnika istovremeno pristupa Internetu
 - o Više korisnika istovremeno pristupa istoj aplikaciji
 - o Stara računala s malo radne memorije, vrlo malo slobodnog prostora na čvrstom disku i spora grafička kartica, prisutan virus...

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Sporost pristupa Internetu

- Uzroci **izvan ustanove** i izvan našeg sustava
 - o Isporučitelj pristupa Internetu ne isporučuje ugovorenu uslugu
 - o Komunikacijska infrastruktura do vaše ustanove ne može podržati ugovorenu brzinu pristupa Internetu
 - o Zbog blizine energetskeg postrojenja (npr. trafostanica) učestale su smetnje signala
 - o Zahtjevi za poštivanjem sigurnosnih protokola

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Sporost pristupa Internetu

- Uzroci koje kontrolira **Ministarstvo**
 - Problemi u radu komunikacijske infrastrukture
 - Ugovorena brzina pristupa Internetu primjerena potrebama

„Usporeni rad na Enelovim aplikacijama“

Rad sustava u Microsoft Azureu

- Uzroci koje kontrolira **Enel**
 - Odabir odgovarajućeg broja servera i njihova konfiguracija
 - Odabir različitih modova rada
 - Praćenje prometa podataka
 - Prilagodba rada pojedinih aplikacija

Brzina prijenosa podataka

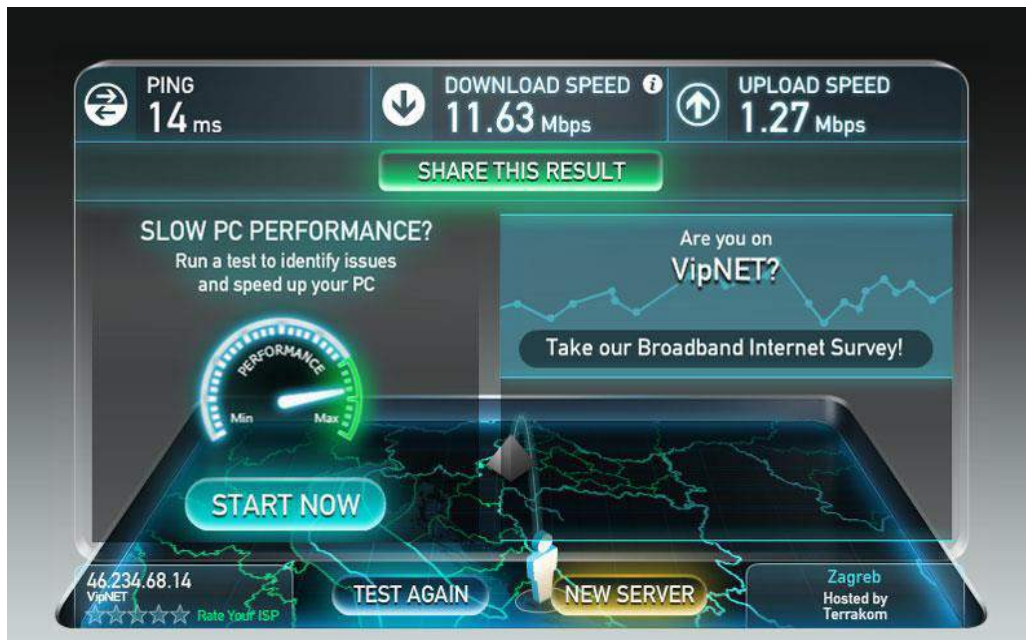
- Prijenos podataka može biti
 - o *Download* – kada se sadržaji „skida” s Interneta (npr. čitate s web stranica Jutarnji, Večernji, Slobodnu..., učitavate aplikaciju ili forme za unos podataka...)
 - o *Upload* – kada vi unosite podatke u aplikaciju, šaljete datoteke, poruke - podaci s vašeg računala odlaze prema Internet sadržajima
- Brzina protoka podataka može se testirati nekim od standardnih testova popularno zvanih „speedtest”

SpeedTest (BrzoTest)

- Više je takvih testova - upišite u pretraživač *speed test*
- Uglavnom, svi testovi daju približno iste rezultate
- Za relevantne usporedbe koristi se brzina „žičnog” pristupa Interneta
- Demonstrirat ćemo rad Ookla Speed Testa, jednog od najpopularnijih

Ookla SpeedTest

- Ookla SpeedTest poziva se preko poveznice www.Speedtest.net

Što s rezultatima?

- Usporedite dobivene brzine s podacima iz ugovora s pružateljem Internet usluge
- Ako je razlika na vašu štetu – tražite pojašnjenje i žurno dovodenja stanja „u red“
- Minimalna brzina *uploada* treba biti 2 Mbits
- Ugovorom je predviđena manja brzina – tražite povećanje
- Manja brzina znači da se vaši podaci sporo prenose prema Ministarstvu, odnosno Azureu

LABORATORIJSKE VJEŽBE

DR. GJURE KUČERE

Laboratorijska vježba 1

- Uzeti dva lijevka i na svaki nataknuti plastično prozirno crijevo. Crijeva trebaju biti različitog promjera (tanje crijevo predstavlja manju a deblje crijevo veću propusnost podataka). Izmjeriti **koliko dugo će putovati ista količina vode kroz crijeva različitog promjera.**
- Ako povučemo analogiju između crijeva većeg promjera (propusnosti) s većom brzinom pristupa Internetu, odnosno crijeva manjeg promjera sa sporijim pristupom Internetu, što možemo zaključiti?

Laboratorijska vježba 2

- Uzeti lijevka i na njega nataknuti plastično prozirno crijevo. Crijevo treba biti istog promjera (propusnosti) kao jedno iz prethodne vježbe (radi usporedbe rezultata) ali na sebi treba imati probušeno nekoliko rupa. Izmjeriti **koliko dugo će putovati voda dok ne napuni mjernu bocu.**
- Ako povučemo analogiju između prolaska vode neoštećenim crijevom i zatim crijevom s probušenim rupama (iste debljine) s tim kako jedno računalo pristupa Internetu, odnosno kada više računala istovremeno pristupa Internetu - što možemo zaključiti?

Laboratorijska vježba 3

- Zaplješćite rukama kako bi proširili pozitivnu energiju i ujedno nagradili naše asistentice

KLISTIRANJE e-POŠTANSKOG SANDUČIĆA

Primili smo još jedno pismo

From: [REDACTED]

Sent: Thursday, October 13, 2016 11:20 AM

To: Rafael Pejčinović <Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR>

Subject: upit

Poštovani,

imam upit vezano za mail adresu [REDACTED]@socskrb.hr - adresa Ravnateljice Centra [REDACTED]. Naime, radi se o memorija koja iznosi 2 GB - zanima me da li se ista memorija može povećati (dakle mislim na ulaznu i izlaznu poštu) s obzirom da Ravnateljica prima i šalje velik broj poruka.

Molim Vas uputu po pitanju istog.

Hvala.

Srdačan pozdrav,

[REDACTED]
tajnica C [REDACTED]

[REDACTED], kućni 101

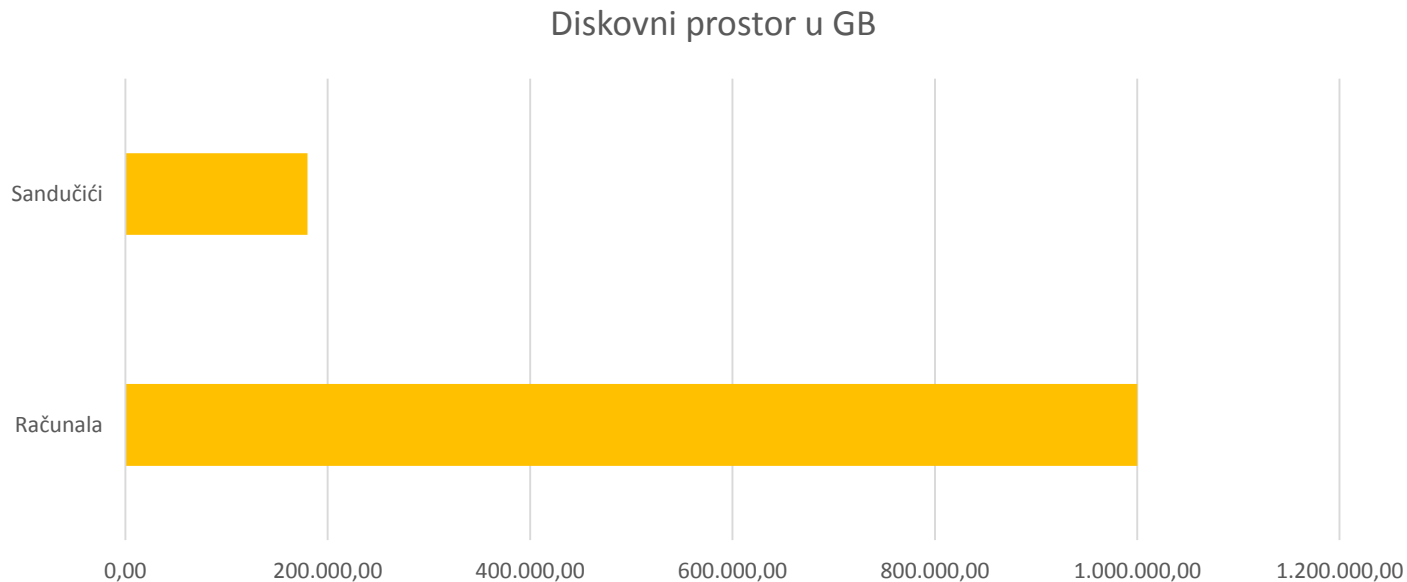
Gdje je moja pošta?

- Sva pošta koja dolazi/odlazi s domene @socskrb.hr kao i s domene @mdomsp.hr nalazi se na posebnom mail serveru, poznatom i kao Exchange server, u Ministarstvu
- Ako za čitanje pošte koristite Outlook, onda on na vaše računalo sprema kopiju poruka, ali ako niste na mreži Ministarstva, Outlook ne može pristupiti novopridošlim porukama. One koje ste ranije imali u Outlooku i dalje su tu

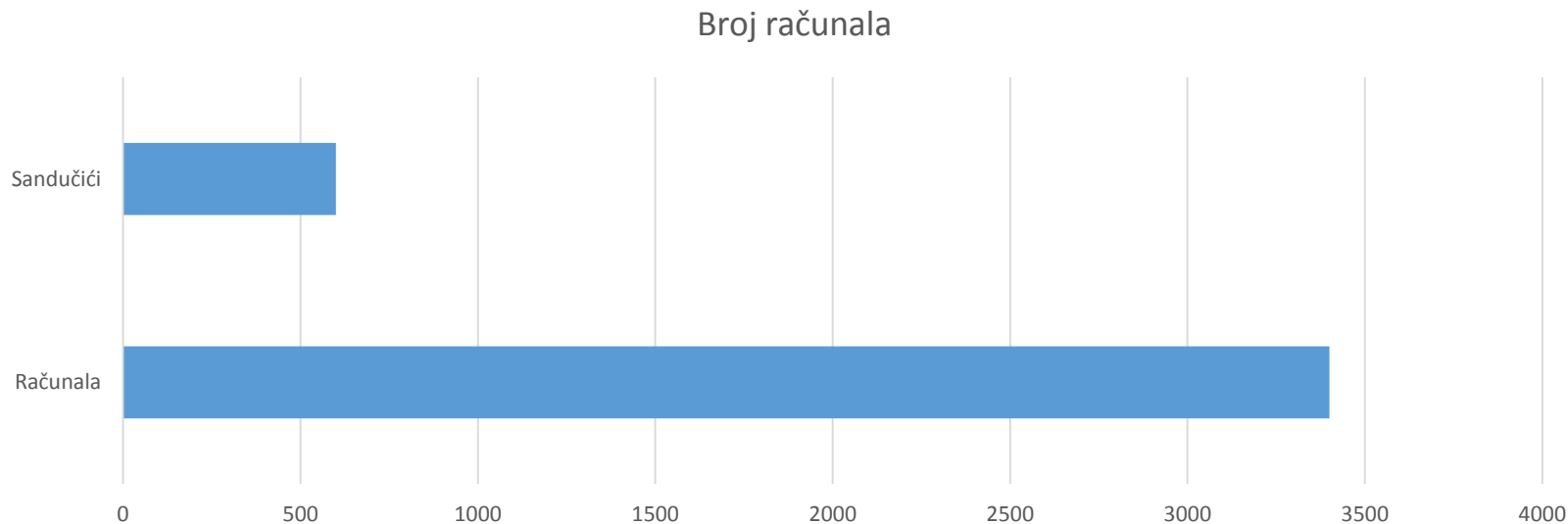
Zašto ograničavamo veličinu sandučića?

- Na našem serveru otvoreno je preko **4.000** e-mail računa i kada bi svaki korisnik iskoristio maksimalno dozvoljeni prostor trebali bi imati minimum **180.000** GB diskovnog prostora uključujući prostor za backup
- Kada bi zbrojili **sve diskove** iz **svih računala** koja se koriste u svim ustanovama socijalne skrbi i u Ministarstvu dobili bi prostor za pohranu veličine **1.000.000** GB (1.000 TB)

Zašto ograničavamo veličinu sandučića?

Zašto ograničavamo veličinu sandučića?

Što ako imamo mnogo poruka?

- Prvo što treba napraviti je **očistiti sandučić** od nepotrebnih poruka. Najlakše je to napraviti koristeći Outlook
- Web mail je samo „skraćena” verzija Outlooka
- Složite poruke po veličini prostora koji zauzimaju, po primateljima/pošiljateljima, datumu...
- Ne zaboravite da trebate počistiti sve mape u sandučiću
- Trajno brisanje poruka pritiskom na <Shift> <Delete>
- Ako brišete samo s <Delete> poruke odlaze u mapu Obrisano pa je potrebno obrisati sve već obrisane poruke

Što ako imamo mnogo poruka?

- Uključite **Arhiviranje** i omogućite da se vaše stare poruke sprema na lokalni disk i potom obrišu sa servera
- Svim arhiviranim porukama možete na uobičajen način pristupati iz Outlooka
- Nedostatak je da tim porukama pristupate samo s vašeg računala, ali ako se malo poigrate možete arhivirane poruke spremiti na USB disk (ili stick) pa im pristupiti i s drugih računala (no za to trebate biti mali „štreber“)

←

Informacije

Drugi izveštaji

Spremljeno

Save as Adobe PDF

Prezentacija

Iskustvo

Komunikacijski radovi

Microsoft Office

Mogućnosti

trajanje

Informacije o računu

Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR
Microsoft Exchange

+ Dodaj račun

Postavke računa i društvenih mreža

Promijenite postavke ovog računa ili postavite dodatne račune.

- Postavite račun na webu: <https://data.mspm.hr/owa/>
- Povežite se s društvenim mrežama.

Automatski odgovori (izvan ureda)

Pomoću automatskih odgovora obavještavate druge osobe da se nalazite izvan ureda, na odmoru ili da niste u mogućnosti odgovoriti na poruke e-pošte.

Čišćenje poštanskog sandučića

Izbacivanje izbrisanih stavki i arhiviranje upućenih većinom poštanskog sandučića.

Čišćenje poštanskog sandučića...
Izvršite veličinom poštanskog sandučića pomoću naprednih alata.

Pražnjenje mape izbrisane stavke
Tijekom izbrisane stavke i mape izbrisane.

Arhiviranje...
Promijenite stare stavke u, izbrisane mape na novu mapu.

„Jednokratno” arhiviranje

Arhiviranje

☐ Arhiviraj sve mape prema njihovim postavkama samoarhiviranja

☒ Arhiviraj ovu mapu i sve podmape:

Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR

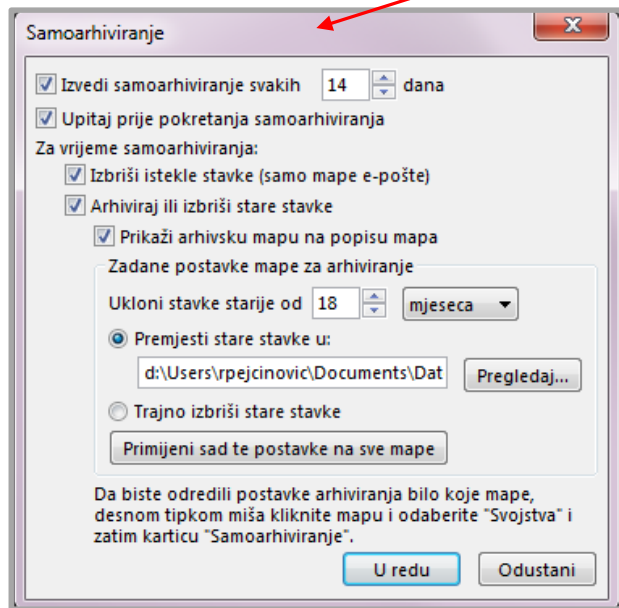
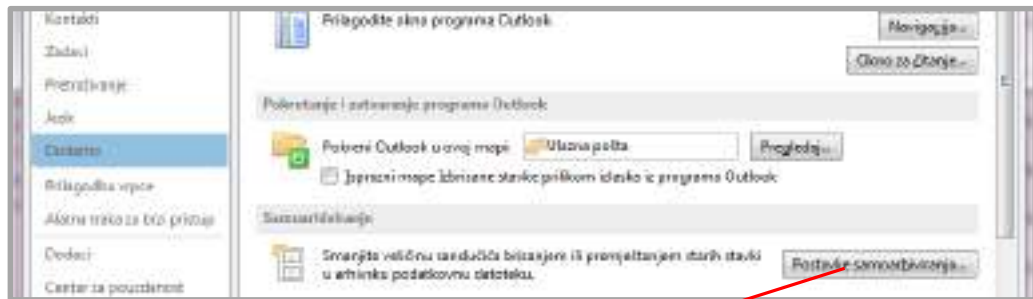
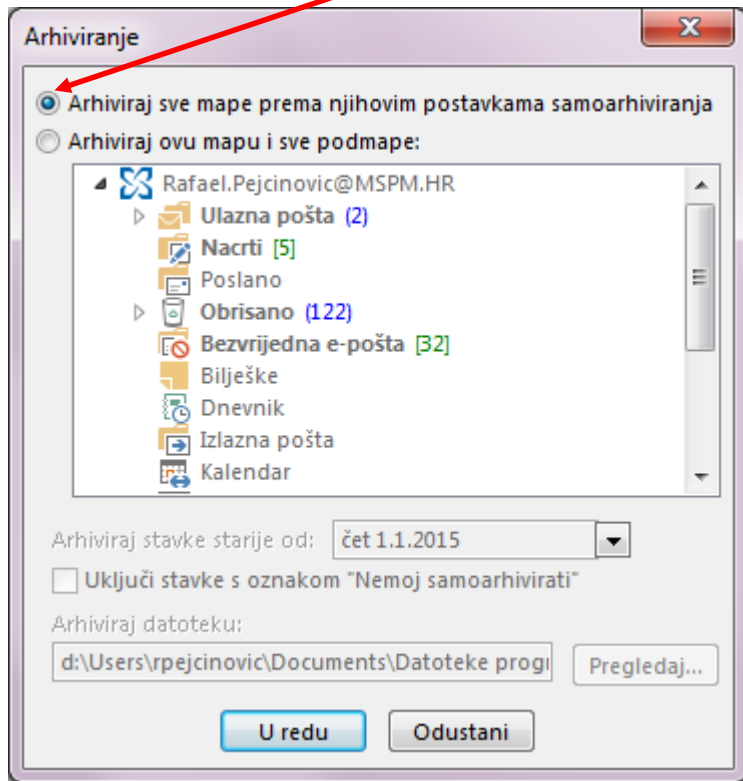
- ▶ **Ulazna pošta** (2)
- ▶ **Nacrti** (5)
- ▶ Poslano
- ▶ **Obrisano** (122)
- ▶ **Bezvrijedna e-pošta** (32)
- Bilješke
- Dnevnik
- Izlazna pošta
- Kalendar

Arhiviraj stavke starije od:

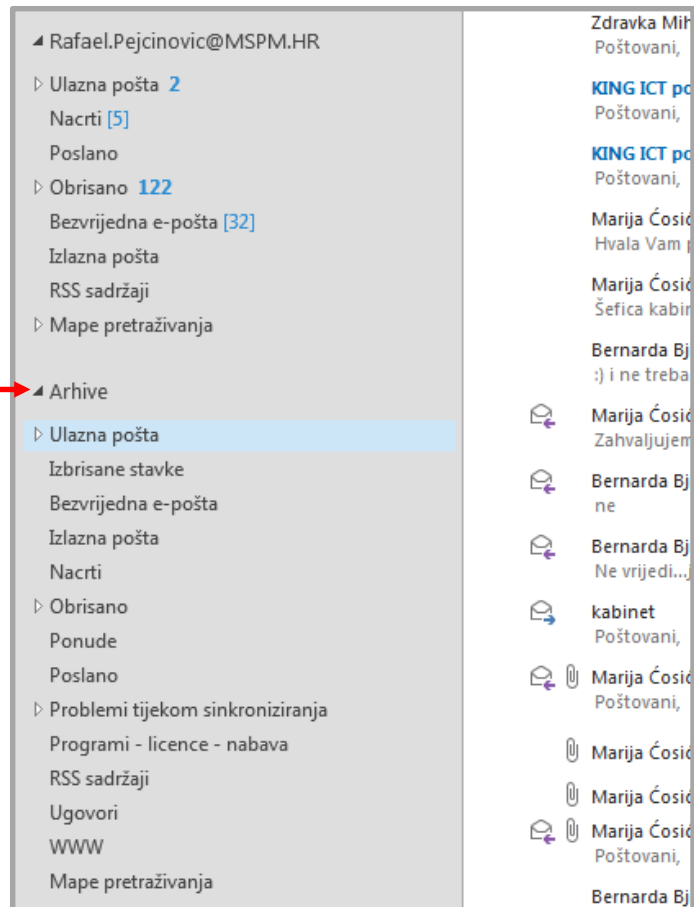
☐ Uključi stavke s oznakom "Nemoj samoarhivirati"

Arhiviraj datoteku:

Arhiviranje prema rasporedu u postavkama Samoarhiviranja

S lijeve strane, u traci u kojoj se prikazuju poštanski sandučići i mape poštanskih sandučića pojavit će se, kao novi poštanski sandučić, stavka ARHIVE

VEŽI USB GDJE TI GAZDA KAŽE :
DA ILI NE?

Vjerovali ili ne - primili smo još jedno pismo

From: korisnik [REDACTED]
Sent: Wednesday, September 14, 2016 3:20 PM
To: Rafael Pejčinović <Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR>
Subject: Problem korištenja računala u računovodstvu

Poštovani gospodine Pejčinović,

po nalogu mog nadređenog [REDACTED] moje računalo koristi se za slanje e-mailova na razne adrese.
Osim što me se uznemirava na mom radnom mjestu u moje računalo guraju se razni USB-ovi koji nisu provjereni i koji mogu računalo zaraziti virusom.
S obzirom da sam zadužena za to računalo na kojemu radim poslove računovodstva molim Vas za tumačenje da li moj nadređeni ima pravo raditi na mom računalu odnosno slati e-maileve na razne adrese.

Kada sam ga upozorila da je to moje radno mjesto i računalo za koje odgovaram(te da za bilo kakav unos virusa snosim odgovornost) rekao mi je da je to službeno računalo i da nemam pravo prigovora.

Osim toga službenici iz MSPM naročito iz Uprave -socijalni radnici često iz MSPM-a šalju službenu poštu (koja nikako ne pripada u računovodstvu npr.podaci o korisnicima i slično) uz usmeni odgovor da sam dužna istu proslijediti ravnatelju.

S obzirom da se ista adresa **korisnik [REDACTED] nalazi na 4 računala u računovodstvu** svatko od nas u računovodstvu može dokumente otvoriti i s njima raditi što ga volja tj. zloupotrijebiti ih.
Ovim dopisom upoznajem Vas sa činjenicom i skidam svu odgovornost za bilo kakve negativne posljedice koje mogu proizaći iz takvih postupaka.

Molim Vas da mi jasno odgovorite tko je odgovoran za bilo kakve probleme vezane uz računalo i programe na njemu kako bi na taj način zaštitila svoj položaj u [REDACTED]

Unaprijed se zahvaljujem.

S poštovanjem.

Voditeljica računovodstva:

[REDACTED]

TUHELJSKE TOPLICE STUDENI 2016.

Rad na tuđem računalu

- Ima li pravo vaš nadređeni raditi na Vašem računalu, odnosno slati e-mail poruke? Ima, ako ravnatelj to odobrava, slobodno može raditi na vašem računalu **ali isključivo koristeći svoje korisničko ime i lozinku**
- Isto tako, s bilo kojeg računala u ustanovi on može slati poruke elektroničkom poštom ali **sa svog e-mail računa**

Rad na tuđem računalu

- Korištenje računalne i komunikacijske opreme podliježe propisima kao i pravilima koje precizira i diktira upravitelj informacijskog sustava u sklopu kojeg se navedena oprema koristi.
- Računalna i komunikacijska oprema koja se koristi u vašoj ustanovi za potrebe poslovnih aplikacija i koja je spojena na komunikacijsku mrežu Ministarstva sastavni je dio informacijskog sustava djelatnosti socijalne skrbi (zajedno s računalnom i komunikacijskom opremom svih drugih ustanova socijalne skrbi i Ministarstva). Ovim informacijskim sustavom upravlja MDOMSP, i Ministarstvo je to koje diktira pravila ponašanja svih pojedinaca (bilo da je riječ o korisnicima informacijskog sustava ili pojedincima i firmama koje surađuju u izgradnji ili održavanju svih dijelova sustava).

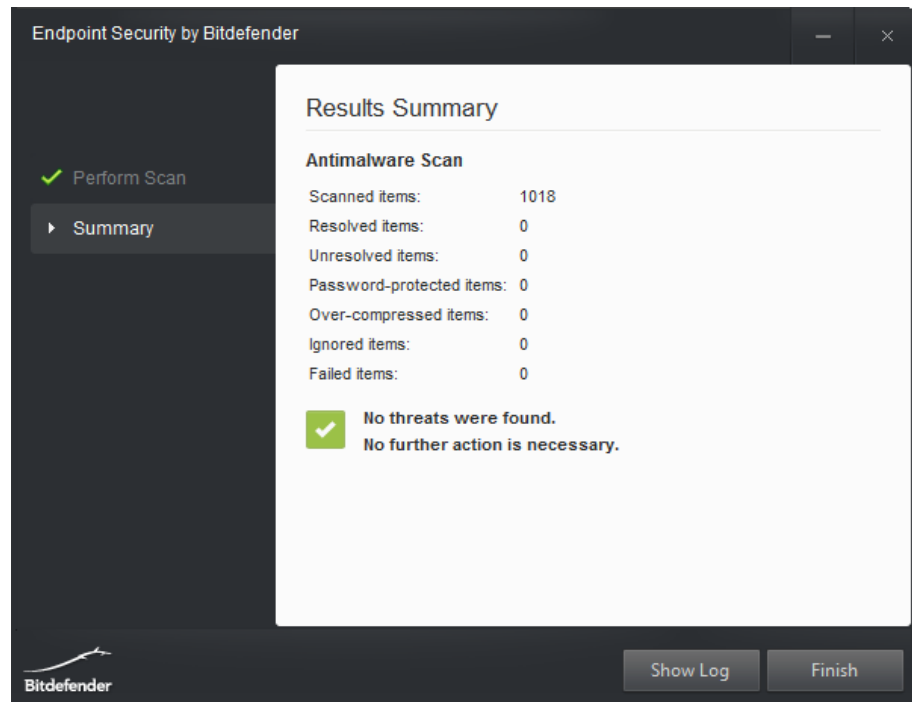
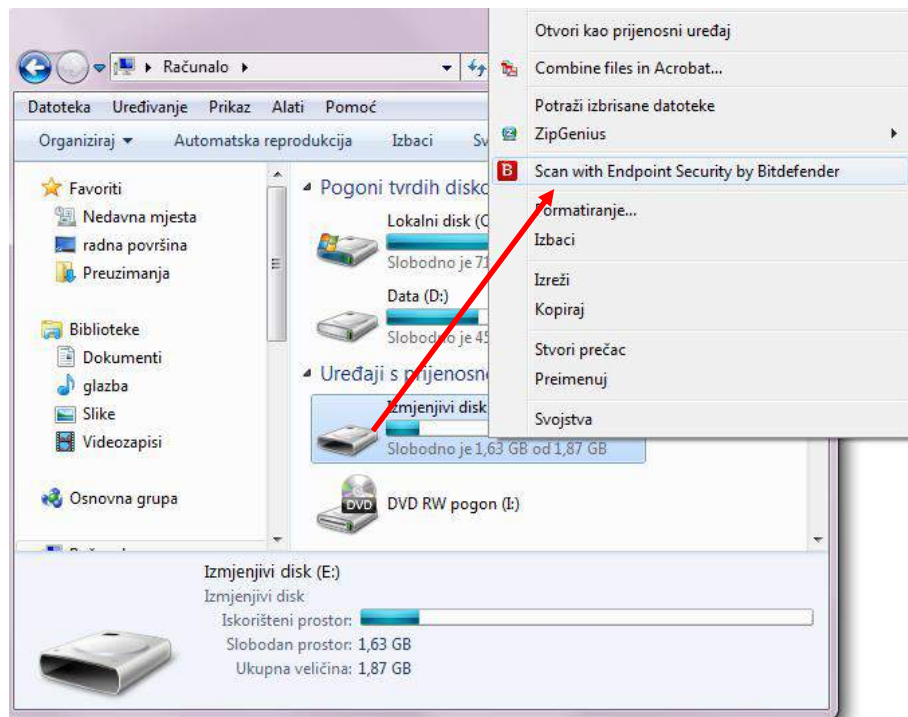
Rad na tuđem računalu

- Informacijski sustav djelatnosti socijalne skrbi nije samostalan i izoliran informacijski sustav. On je povezan i s drugim sustavima te se za pojedine poslovne procese moramo pridržavati pravila koja postavljaju vlasnici drugih sustava (FINA, Porezna uprava, Ministarstvo financija, HZZ, banke, DGU, MUP..)
- Sigurnosni propusti koje smo imali prošlih godina doveli su nas pod posebnu pasku sigurnosnih službi i od svih korisnika zahtjeva se maksimalno odgovoran pristup

Rad na tuđem računalu

- Svaki zaposlenik ima otvoren svoj poštanski sandučić s adresom ime.prezime@socskrb.hr koju bi trebao koristiti za poslovno dopisivanje
- U završnoj fazi su radovi na prelasku na novi mail server nakon kojih će se otvoriti posebne govoreće adrese za svaku ustanovu koje će biti namijenjene korespondenciji s ravnateljima/predstojnicima ustanova i podružnica
- Ako trebate priključiti neku vanjsku memoriju na računalu, pregledajte je prilikom priključenja BitDefenderom

Pregled USB memorijskog uređaja

PERETE LI SVI U USTANOVU ZUBE ISTOM
ČETKICOM? NE!? PA ZAŠTO ONDA KORISTITE
ISTO KORISNIČKO IME I LOZINKU?!

Obećajem – zadnje pismo danas

From: korisnik [REDACTED]

Sent: Tuesday, September 27, 2016 2:13 PM

To: Rafael Pejčinović <Rafael.Pejcinovic@MSPM.HR>

Subject: UPIT ZA LOZINKA-DOMENU

Poštovani,

sutra bi ENEL trebao izvršiti prijelaz na AZURE. Budući da nismo sigurni koja je točna lozinka (domena) za dvije djelatnice računovodstva CENTRA ZA SOCIJANU SKRB [REDACTED] molimo Vas da nam javite. Za ulazak na centralni server smo se dosad logirali sa

[REDACTED] Lozinka: Ustanova [REDACTED] i

[REDACTED] Lozinka: Ustanova [REDACTED]

Da li to znači da obje kolegice imamo istu Lozinku (Domenu) Ustanova [REDACTED]?

[REDACTED], voditelj računovodstva

Što je domena?

- Najjednostavnije je predočiti domenu kao računalnu mrežu kojom se upravlja s jednog mjesta, odakle se dodjeljuju različite uloge i dozvole (npr. korisnik, administrator ...), pristupi pojedinim sadržajima ili uređajima
- Svaki korisnik dobiva svoj korisnički račun koji se aktivira u kombinaciji s lozinkom ili nekim drugim sredstvom za autentifikaciju (otisak prsta, slika šarenice, token, pametna kartica...)

Pristup domeni na drugim računalima

- Na domeni mspm.hr korisnici imaju svoj prostor na koji mogu spremati svoje datoteke (mapa *Moji dokumenti*) i kojem drugi korisnici računala nemaju pristup
- Svaki korisnik može pristupiti drugim računalima koja su spojena na domenu mspm.hr a pri tome nema pristup mapi *Moji dokumenti* drugih korisnika
- Ono što spremite u *Moji dokumenti* na jednom računalu nećete naći u istoj mapi na drugom računalu

Vi ste odgovorni za nastalu štetu

- Nikada i ama baš nikada nemojte drugima govoriti vašu lozinku. Kada se dogodi neko sr..pogreška onda je sasvim svejedno je li to netko napravio slučajno ili namjerno i to što se ne sjećate da ste taj dan bilo što unosili... ali su zato drugi mogli unositi umjesto vas
- Čuli ste za Edwarda Snowdena, informatičara CIA-e, i kako je kopirao tajne podatke o tajnim projektima, prisluškivanjima političara (A. Merkel) – zamolio je nekoliko ljudi u CIA da mu daju svoje lozinke da nešto provjeri
- Čuli ste i za Ankicu Lepej...

Vi ste odgovorni za nastalu štetu

- Čuli smo za ustanovu u kojoj cijelo računovodstvo koristi isto korisničko ime i lozinku, i to kolegice koja je otišla u mirovinu

VAŠI I NAŠI – KOME SMO MAJKA A KOME MAĆEHA

Nije pismo ali jesu upiti telefonom

- Nabavlja li Ministarstvo licence za Windows operativni sustav kao i za Microsoft Office?
- Nabavlja li Ministarstvo licence za antivirusni program?
- Tko može i pod kojim uvjetima koristiti licence?
- Tko instalira softver?
- Što je s nabavom računala i pisača?

Nabavlja li Ministarstvo licence za Windows i Office?

- DUSJN proveo je postupak nabave i potpisao okvirni sporazum za korištenje Microsoft proizvoda
- Da bi taj okvirni sporazum koristili na računalima **mora** prvotno biti instaliran Windows operativni sustav u Professional verziji (svejedno da li se rado o 7, 8, 8.1 ili 10)
- Imamo pravo koristiti bilo koju – stariju ili buduće verzije Windows OS, na računala instalirati MS Office, koristiti spajanja na serverske proizvode, web mail...

Instalacija Microsoft programa

- U pravilu to radi lokalni informatičar s medija koji su dostupni. Ako nema instalacijski medij, Služba za informatičku podršku kopirat će ga na neko dostupno mjesto
- Nakon instalacije na računalu se aktivira TeamViewer i kontaktira Službu za informatičku podršku koja će se spojiti i upisati ključ za aktivaciju
- Aktivacija se radi samo na računalima koja su uključena u domenu mspm.hr

Nabavlja li Ministarstvo licence za antivirusni program?

- Antivirusna zaštita jedna je od osnovnih zaštita našeg informacijskog sustava i jučer je pokrenut postupak nabave licenci za 2017. godinu
- Na računalima na kojima je instaliran BitDefender neće trebati ništa raditi
- Na računalima na kojima nije instaliran BitDefender potrebno ga je žurno instalirati – javite se u Službu za informatičku podršku
- Na svim računalima u sustavu obavezno mora biti instalirana posljednja verzija programa BitDefender

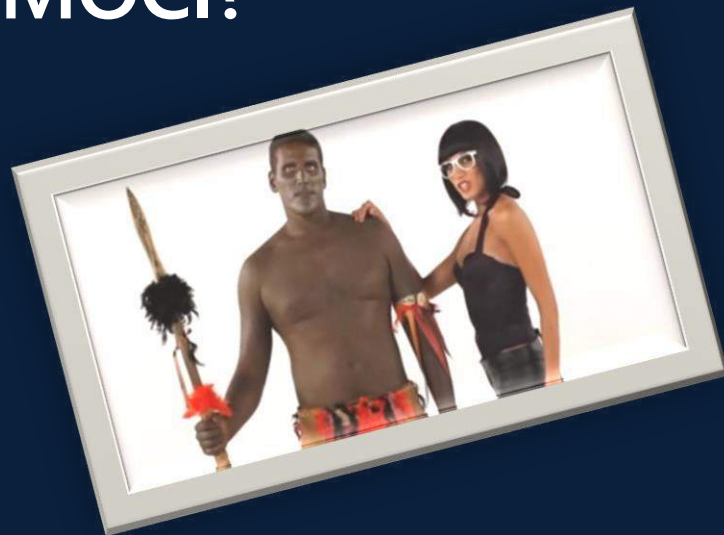
Tko može i pod kojim uvjetima koristiti licence?

- Licence se nabavljaju samo za ustanove kojima je vlasnik Ministarstvo (nažalost decentralizirane ustanove nisu obuhvaćene)
- Licence (kao i računala) nabavljaju se isključivo za potrebe poslovnih aplikacija u ustanovama
- Softver i licence za potrebe korisnika ustanova treba nabavljati kroz druge izvore (npr. Ministarstvo znanosti i obrazovanja za potrebe školske djece, kroz fondove EU)

Legalno korištenje softvera – ili možda ne?

- Kod nas još uvijek nije dovoljno razvijena svijest o potrebi plaćanja licenci i različitih autorskih prava
- Nove tehnologije omogućavaju nositeljima autorskih prava da uspješnije prate naplatu korištenja svojih proizvoda
- U kolovozu je Ministarstvo pravosuđa dobilo račun na iznos od **12.000.000,00** kuna plativ u roku od 15 dana zbog nelegalnog korištenja Microsoft proizvoda
- Kazna može uključivati i zapljenu svih uređaja na kojima je nelegalno korišten softver

ČEMU SLUŽI AFRIČKA ŠLJIVA – I KAKO NAM TO MOŽE POMOĆI?

Afrička šljiva

- Nažalost od afričke šljive ne možete napraviti knedle ili ispeći rakiju zato jer je plod malen, tvrd i gorak
- U narodnoj afričkoj medicini koristila se njena kora drveta za razne bolesti a među njima i za tegobe s prostatom

Afrička šljiva

- Kasnije, kao što je to bilo i s kamenicama, španjolskom mušicom ili još nekim čudima prirode, pripisane su joj i „zasluge za rješenje muških problema”
- Zbog guljenja kore stabla propadaju tako da se mnogi biolozi bore za prestanak takve eksploatacije

„Navlakuša“

- Neka međunarodna medicinska istraživanja potvrdila su izvjesnu blagodat kod problema s prostatom ali još nitko nije napravio niti jedno istraživanje da bi utvrdio pomaže li kod problema s erekktivnom disfunkcijom
- Ipak, reklame ciljaju isključivo na taj medicinski „problem“
- Iz reklamnih spotova jedino nije jasno da li afrička šljiva ne pada samo u ljekarnama ili neće pasti ni kada je koristite kod kuće

„Navlakuša“

- I autor ove prezentacije igrao je na kartu velikog interesa publike zbog spominjanja ove intrigantne biljke i proizvoda
- Ali ipak postavljam jedno pitanje svima nama: Koliko razmišljamo kada otvaramo mailove i njihove priloge? Što to privlači ljude da otvaraju poruke u kojima su navodno računi iz Londona a u Londonu nikada nisu bili?
- Procjena je da je broj korisnika Interneta sve veći ali da smo nepismeniji i naivniji
- U tijeku je novi val napada zloćudnim programa gdje je jedan od ciljanih područja upravo Hrvatska

„Navlakuša“

- Virus niti na jedno računalo nije došao „po Duhu Svetom“
- Ulaz mu je omogućio netko tko je radio s računalom
- Najčešće kao posljedica: teške bapske znatiželje, naivnosti mlade francuske sobarice, ljudske pohlepe ili zlobe, brzopletosti, nemara ili nepažnje
- Autori virusa to znaju bolje od nas i zato to obilno koriste

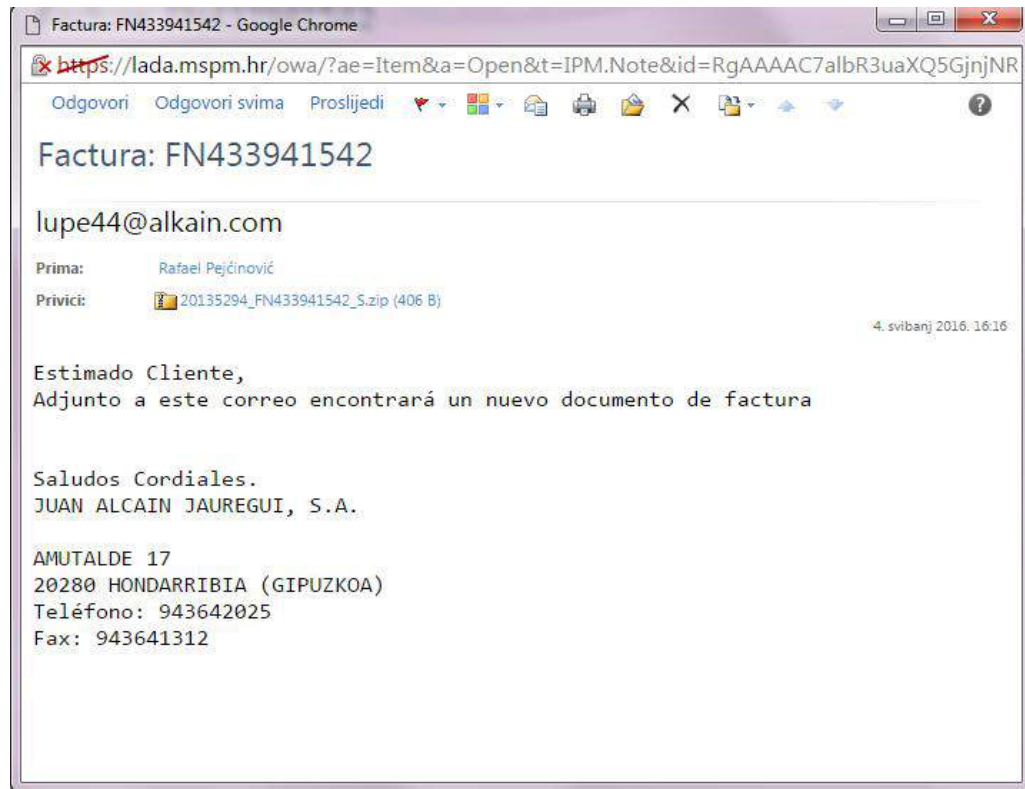
„Navlakuša“

- Zar nije sumnjivo kada:
 - Pošiljatelj koristi očita lažna ili slučajno generirana imena koja nisu uobičajena za naše podneblje (npr. John Doe, Natie Dickinson, Hwon Lee...)
 - Pošiljatelj nema nikakav razlog za kontakt s vama. Pitajte se „ima li ta osoba opravdani razlog i potrebu kontaktirati me?“ (npr: porezna uprava šalje važne informacije radniku u skladištu, belgijska lutrija javlja mailom mogući dobitak)
 - Banke neće nikada tražiti osobne podatke mailom, već isključivo fizičkim kontaktom ili samo iznimno telefonski

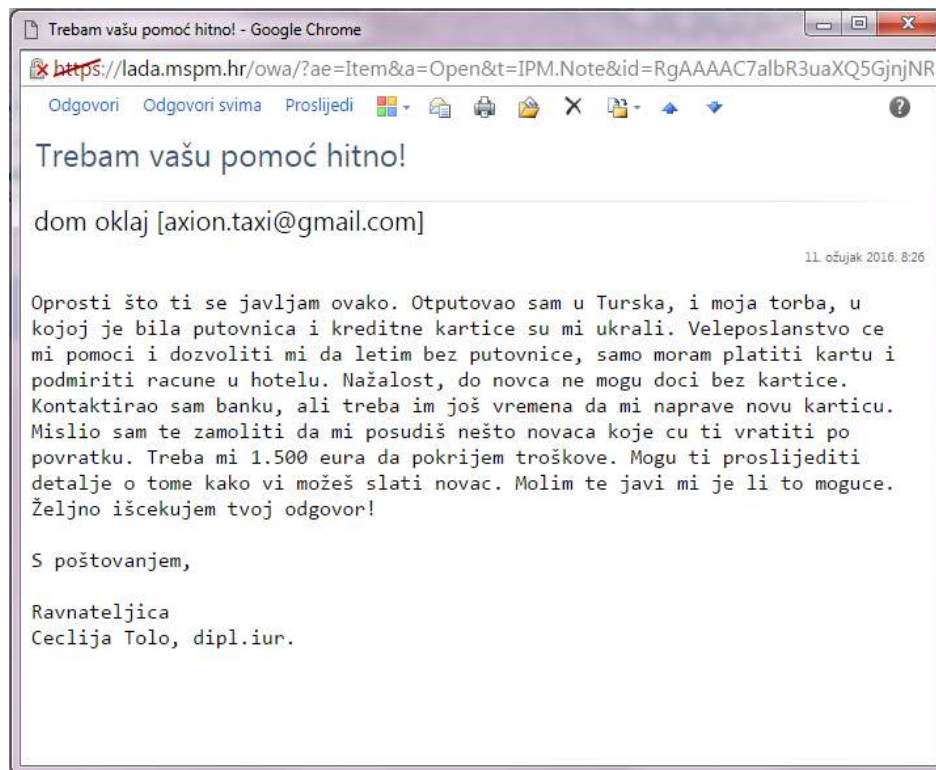
„Navlakuša“

- Tekst u mailu je pun gramatičkih pogrešaka, krivih padeža, lica i besmislenih riječi, što je produkt strojnog prijevoda (npr. Google Translator)
- Pošiljatelj nagovara da kliknete na link u mailu. Link je na prvi pogled OK, ali najčešće u pozadini vodi na sasvim drugu lokaciju gdje preuzima virus ili preusmjerava korisnika na stranicu za krađu informacija koja je slična originalnoj stranici
- Pošiljatelj u prilogu stavlja dokumente zapakirane u .zip ili .rar arhive navodeći korisnika da ih čim žurnije otvori

Zašto bih otvorio prilog u ovom mailu?

I meni posebno dragi mail...

Budite oprezni

- Nezgode koje su doživjeli naše kolege neka nam bude upozorenje. Onog trenutka kada nam zloćudni softver napravi štetu – uništi nešto na čemu smo dugo radili ili nas zaduži na kreditnoj kartici – kasno je za kajanje

Nakon „pokaznog“ izazivanja kriptolokera

- Ha, jeste li se makar malo poveselili kako je i taj uobraženi Rafael pokupio virus?

